GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ GIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODJEL

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU.
MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. —Priopćeno po retku D. 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDELJE.
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Stedionice Zagreb br. 38.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
NOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III | ŠIBENIK, 21 SEPTEMBRA 1935 | BROJ 272

Zagreb nekad i sada

(Nastavak i svršetak)

Ličnost Blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra Ujedinitelja utjelovljuje Jugoslovenstvo, jer je najveća Njegova zasluga sve, što je u posljednja dva decenija postignuto u pogledu našeg državnog i duhovnog ujedinjenja.

I stoga može se smatrati, da je slavlje kojim je zagrebačko građanstvo proslavilo boravak Velikog Kralja u Zagrebu, juna 1920, avgusta 1925. (prigodom proslave tisućgodišnjice hrvatskog kraljevstva), januara i juna 1931 i decembra 1933, bilo ujedno i besprimjerno slavlje u prilog našeg narodnog i državnog jedinstva.

Neda se opisati oduševljenje vjernog i privrženog Mu zagrebačkog pučanstva, kojim je ovo uvijek dočekivalo svog narodnog vladara: govori, baklje, frenetični pozdravi klicanjem, mahanjem ruku, rupčića i šešira i bacanjem cvijeća. Onako vanredno lijepi i dirljivi prizori na zagrebačkim ulicama, naročito pred banskim dvorima, na Jelačićevu trgu i na stanici prigodom triumfalnih kraljevih pohoda Zagrebu, ostat će neizbrisivi u pameti i u srcima Zagrepčana. Prigodom prvog svog posjeta Zagrebu, Regent Aleksandar bio je tako duboku dirnut sjajnim dočekom i uzornim redom, kojim se je sve razvilo, da je bivšem savjetniku dru. F. Bošnjaku izjavio: „Ovakovog sjajnog i srdačnog dočeka retko sam kada u životu doživio". Upitan da li ovlašćuje da se ove riječi srdačnoga priznanja objave, odvratio je: „Baš će mi biti milo, da objavite svima, cijelom građanstvu, da sam do srca ganut nad srdačnim dočekom i velikom ljubavi, koju mi je pokazalo građanstvo grada Zagreba".

Tim svojim manifestacijama Kralju —Jugoslovenu, Kralju—Ujedinitelju i Tvorcu Jugoslavije, Zagrepčani najizrazitije izkazaše i dokazaše, da oni ostadoše vjerni Njegovim velikim pregnućima u cilju stvaranja jedinstvene države i jugoslovenskog nacionalnog jedinstva.

Za bolju ilustraciju onih Kraljevih pohoda, ne možemo a da ne navedemo nekoliko značajnih riječi, koje su izgovorene sa strane istaknutijih zagrebačkih ličnosti povodom prvoga posjeta Regentova Zagrebu.

Zagrebački metropolita g. dr. Bauer ovako je pozdravio Njeg. Visočanstvo prigodom posjete Jugoslavenske Akademije: „Duboko osjećam čast, što mogu Vaše Kraljevsko Visočanstvo u ime Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti pozdraviti u ovome dvoru, što požrtvovni hrvatski narod po pobudi i namjeri besmrtnog utemeljitelja podigao ideji kulturnog jedinstva naroda našega hrvatskog, srpskog i slovenačkog. Ali danas je Hrvatska naša živo udo žive Jugoslavije ne samo kulturno, već i politički ujedinjena u jednu slobodnu državu, Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca, koje ima biti tvrd temelj za kulturni, gospodarstveni i politički napredak svih dijelova ispaćene naše otadžbine. Da nas, poslije skoro 350 godina, Hrvatska naša prvi put u drevnom svom Zagrebu može da pozdravi svog vladara naše krvi i jezika. Stojeći evo pred vedrim licem Vašeg Kraljevskog Visočanstva, čije junačko srce prokusano u pobjedonosnom vodstvu krvavih ratova, ispunjava jednaka ljubav za sva tri ravnopravna plemena Srba, Hrvata i Slovenaca — iz grudi punih najboljih nada kličemo: Dobro nam došao!"

Rektor zagrebačkog univerziteta, g. Dr. Ladislav Polić, u svom pozdravu Regentu, rekao je među ostalim ovo: ...Vječna slava svim tvorcima narodnog ujedinjenja i glasovitim prvacima i neznanim borcima! U ovim sretnim prilikama moći će naše sveučilište da pravo izvršuje svoju visoku misiju, koju je hrvatskom sveučilištu namijenio tvorac njegov Josip Juraj Strossmayer: da bude *jugoslovenski Univerzitet*. Veliki je vladika u svomu divnom govoru od 29. aprila 1861 u Hrvatskom Saboru izrekao ove proročke misli: „I na Balkanu već počinje zora bolje budućnosti lice svoje pomaljati... Kršćanstvo preko Save i Une krv je od krvi naše, dio je od tjela našega... Jaram, pod kojim vijekovima već stenju, jednokrvnu i jednoplemenu braću teško tišti. Ono strana braća u nas svoje oči obraćaju, u nas se uzdaju, k nama ruke svoje dižu... Sciemmo, da ć mo im ponešto u pomoć priteći, ako ovdje u Zagrebu, a to jest upravo pred vrati njihovimi osnujemo sveučilište, obilno vrelo ono, iz kojega i njihovi sinovi crpiti moći ono blago duševno, koje dočim um prosvetljuje i srce oplemenjuje ujedno najsigurnije jamstvo pruža one slobode, za kojom svako plemenito srce teži i čezne. „U toj namisli stvorio je hrvatski sabor god. 1861 član 84 ob osnovanju jugoslavenskoga sveučilišta, savršeno spaja hrvatsko podrijetlo i jugoslavensko obilježje njegovo... „Dr. Polić ovako je završio svoj govor: „Mi pak profesori i studenti zajedno Vašem kr. Visočanstvu tvrdu vjeru, da ćemo vazda biti vjerni sinovi ujedinjene otadžbine, budni čuvari narodnih ideala, nepokolebivi braniči državne misli jugoslavenske".

Starosta sokolskog društva dr. Lav Mazzura pozdravio je Kraljevića ovim govorom: „Sjenama naših sokolskih junaka, koji su mlade svoje živote dali za oslobođenje i ujedinjenje svog naroda, ne može biti veće nagrade za krvne njihove žrtve od posjete vladara narodne naše krvi u skromnom domu naše sokolske matice. Mi Sokoli koji doživjesmo sretni taj čas zadajemo evo vjeru Vašem Kraljevskom Visočanstvu, da ćemo proliti, bude li potrebno, i posljednju kap svoje krvi za sreću naše velike i ujedinjene domovine"!

U ime sviju gospojinskih udruženja pozdravila je Regenta barunica Maja Turković slijedećim govorom: „...Dobro i sretno stupio na hrvatsko tlo, na kome je nikla ideja jugoslovenstva! Mi žene, mi majke na našim smo ognjiš-

Maksimum engleskih koncesija

London 21. Agencija Reuter javlja da je Eden saopćio Lavalu prije nego što je napustio Ženevu da nacrt odbora petorice pretstavlja ne samo posljednju riječ Društva naroda obzirom na talijansko—abesinski spor, već i maksimum engleskih koncesija, preko kojih Velika Britanija ne će u nijednom slučaju ići.

Ta izjava engleskog ministra izazvala je u francuskim krugovima veliku zabrinutost a u talijanskim žestoko ogorčenje.

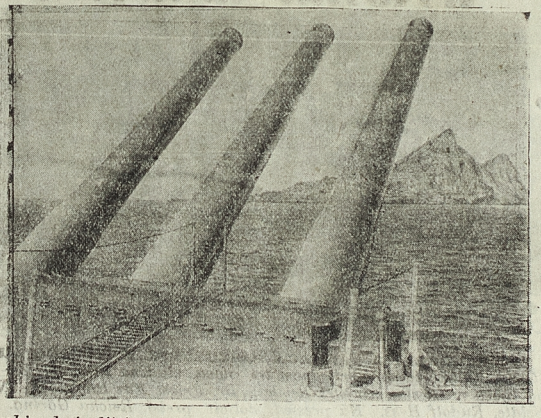
Izvanredna sjednica francuske vlade

Pariz 21. Sinoć je otputovao iz Ženeve pretsjednik vlade Pierre Laval i danas stiže u Pariz gdje će se pod pretsjedanjem Alberta Lebruna održati izvanredna sjednica ministarskog sa vjeta na kojoj će pasti definitivna odluka o držanju Francuske spram talijansko-abes. spora, kao i eventualnem učešću Franuske u primjeni sankcija protiv Italije.

Pred vanrednim sazivom engleskog parlamenta

London 21. — Reuter javlja da predstoji mogućnost vanrednog saziva engleskog parlamenta i to svakako prije već utvrđenog datuma od 29 X 1935 u vezi sa ozbiljnošću međunarodne situacije pri kojoj ipak englenska vlada ne želi da sama snosi odgovornost zbog sudbonosnih mjera, koje treba preduzeti za zaštitu interesa i sigurnosti Britanske Imperije.

Gibraltar zatvoren

Engleski admiralitet zatvorio je južni ulaz u luku Gibraltar umjetnim načinom i zabranio je ulaz. — Naša slika prikazuje znameniti rt Gibraltara u nišanu topova jednog engleskog razarača

Amerika i evropski zapleti

Washington 21. Ministar inostranih posala USA Hull izjavio je da su netačne, a ujedno i preuranjene sve vijesti izvijesnih stranih agencija o toboţnoj odluci američke vlade da izvjesni dio svoje flote opremi u blizinu zapadno evropske obale, ako u Evropi bukne rat.

Hoće li USA liferovati Evropi ratni materijal?

Washington 21. — Danas se sazvije posebni odbor u američkom ministarstvu vanjskih posala gdje će se raspravljati o mogućnosti zabrane izvoza ratnog materiala pojedinim državama u slučaju evropskog rata. Sjednice odbora će trajati nekoliko dana.

Predviđa se da će industrijski krugovi oprijeti eventualnoj zabrani izvoza ratnog materiala.

Rumunjsko-talij. uzajamnost

Pola 21. — Ovamo je stigla nova rumunjska podmornica „Delfinul" sagradjena na brodogradilištu u Riječi. Na brodu se nalazi rumunjska posada koja je naročito svečano dočekana od talijanskih vlasti i mornara.

Iza toga je u vojničkom kasinu priredjena zakuska sa plesom u čast rumunjski oficira.

Određen rok za plebiscit u Grčkoj

Atena 21. — Sinoć je objelodanjen zakonska odredba, kojom je tačno utvrdjen rok za plebiscit o državnoj formi u Grčkoj. Plebiscit će se održati 3 novembra o. g.

Odredba predviđa obligatno učešće svih muškaraca koji imaju pravo glasa. Tko se ustegne od učešća u glasanju snosit će teške zakon. posljedice.

Izložba originalnih perzijskih sagova

nalazi se u hotel „Krka" soba br. 22. Traje 3 dana, pogledati od 8—13 i od 16—20 sati. Cijene originalne jer roba dolazi iz izvora. Izbor može zadovoljiti svaki ukus. Slične izložbe sagova u Šibeniku nije bilo.

Od pred par brojeva ponovno smo odaslali list na mnogo novih adresa, te umoljavamo tu Pn. gg. ako ga žele zadržati neka nam odmah dostave pretpiatu od samih Din 12.- U protivnom slučaju neka list odmah povrate.

tima ideal jugoslovenstva gajile, i u tome smo duhu naše sinove i naše kćeri odgajale. Danas smo sretne, što vidimo ostvaren taj ideal, koji nam naše bake i naše majke kano sveti amanet predadoše. I mi gledamo danas našim očima sina Kralja Oslobodioca, gledamo Vas, svijetli naš Kraljeviću i sva Vam naša srca hrle u susret, uvjeravajući Vas, da ćemo pojačanim osjećajem ljubavi i dužnosti spram naše tadžbine Jugoslavije i Vašeg Prejasnog Kraljevskog Doma raditi i tako doprinašati naš dio pojačanju i procvatu mlade naše države"!

Župnik sv. Marka u Zagrebu i gradski zastupnik g. dr. Svetozar Rittig, na sjednici gradskog zastupstva 28 novembra 1929, podnio je predlog, da 17 decemra iste godine, prigodom rođendana Nj. Vel. Kralja, grad Zagreb pošalje poklonstvenu deputaciju u Beograd i da ga gradsko zastupstvo zamoli pretstavništva ostalih hrvatskih gradova kao i hrvatska kulturna i privredna udruženja, da se po svojim izaslanicima priključuje ovoj zagrebačkoj manifestaciji odanosti Njeg. Vel. Kralju Aleksandru I i svijetlom Njegovom Domu, jer će se ovim načinom najbolje i najjasnije očitovati nepokolebiva vjernost čitavoga našeg naroda jugoslovenskoj državnoj misli. Ovaj je predlog gradsko zastupstvo primilo jednoglasno uz burni pljesak. U svom je govoru dr. Rittig među ostalim naglasio: „Gospodo, ovaj čas su oči svju nas uprte u Njegovo Veličanstvo Kralja Aleksandra I, kojemu je Bog podijelio snagu, mudrost i milost, da u djelo i život privodi čežnje i želje hrvatskih i jugoslovenskih genija i ostvaruje jugoslovensku državnu misao. Kralj Aleksandar I je dan s ne samo simbol, On je čuvar jugoslovenske državne koncepcije, čuvar građanske pravice i plemenske i vjerske jednakosti. On je branič istorijske jugoslavenske teritorije i nema nijednoga kuta naše zemlje, gdje nisu Hrvati, Srbi i Slovenci jednako zainteresovani za integritet svoje zajedničke države. Jest, u ovom času naše su oči uprte u Uzvišenoga nosioca jugoslovenske državne misli i osjećamo živu potrebu i dužnost, da u ovim teškim časovima pred Njegovim licem posebnim izaslanstvom objavimo, kako se Zagreb nije iznevjerio narodnom Vjerovanju i kako nije izdao i nikada neće izdati jugoslovenske zavjetne misli. A mi, gospodo pretstavnici zagrebačkoga građanstva, prvi smo zvani, da u toj ideji i u tome poslu budemo predvodnici hrvatskih gradova i čitavoga naroda. *jer je Zagreb po svojoj tradiciji bio vazda glavni nosilac Strossmayerske narodne i političke misli, glavni nosilac, glavni predstavnik i glavni njezin pokretač*".

Kad su pak predstavnici hrvatskih gradova primljeni u audijenciju kod Nj. Vel. Kralja — 17 XII 1929 — g. dr. Stjepan Srkulj, načelnik grada Zagreba, izrekao je u svom pozoravu i ove značajne riječi: „Mi, Zagrebčani, stavili smo se na čelo ove značajne manifestacije i pozvali smo hrvatske gradove i hrvatska udruženja iz čitave države, da solidarno očitujemo kako i za nas Hrvate nema drugog narodnog i državnog ideala nego Jugoslovenski. Da rečemo i više: da rečemo kako je nasa Kraljevina Jugoslavija za sve Hrvate, Srbe i Slovence imperativni uslov njihova narodnog i državnog bitka i opstanka, kako je Jugoslavija savršeno načelo za njihov kulturni i socijalni razvitak i napredak, da rečemo, kako za sva imena naše rase nema budućnosti van Jugoslavije . . . I dokle pred čitavim svijetom ispovijedamo svoje prirodno pravo na vlastiti državni život, mi Hrvati ne smijemo ovoga časa zašutjeti, kako prosuđujemo stanovite glasove, što dopiru izvana i nude neprijateljske usluge jednom plemenu protiv drugih, jer dobro znamo kako im nije druga svrha, nego da između Srba, Hrvata i Slovenaca *posiju razdor i nesklad*. Neka nikoga ne plaši nasa zajednica i naše jedinstvo, neka nikoga ne plaši složna i moćna Jugoslavija, jer je jaka Jugoslavija najbolja garancija za mir Evrope".

— — —

Kao što je teško prikazati sve odu ševljenje, svu ljubav, kojom su Zagrepčani dočekivali u svom bijelom gradu svog Kralja, tako je teško izreći njihovu neopisivu bol prigodom grozno zločinstva, koje je pred godinu dana izvršeno u Marseille-u. Iz čitave naše štampe mogao se je svaki čitaoc uvjeriti s kakvim je čemerom čitavi Zagreb oplakao svoga ljubljenoga Kralja i kako je s iskrenim saučešćem ispratio Njegove smrtne ostanke, kad su bili na prolasku kroz Zagreb. Zagreb je posvjedočio svoju bol i hodočašćima na Oplencu: Mi ćemo ovdje samo zabilježiti hodočašće omladinaca svih devet drž. gimnazija i učiteljske škole (16 XI); poklonstvenu deputaciju grada Zagreba (26 XI) u kojoj je učestvovalo preko 500 Zagrebčana i u kojoj su, osim gradske opčine, bile zastupane sve komore, razna dobrotvorna društva, Društvo kućevlasnika i zemljoradnika, Društvo Zagrebčana i druga razna pjevačka, privredna i humana društva i udruženja, pak hodočašće (17 XII) šesnaest zagrebačkih akademskih klubova, kad su zagrebački studenti, na grobu Velikog Kralja Ujedinitelja, položili svoju spomen-knjigu „Za slavu i čast".

— — —

U kratkim potezima iznastojao sam da prikažem kako se je u Zagrebu rodila jugoslovenska misao i kako je Zagreb bio oduvijek odlučan u svojim nacionalnim stremljenima i nepokolebiv u svom čistom i iskrenom jugoslovenskom osjećanju.

A sada? Je li Zagreb i danas ostaje dosljedan svojim svijetlim tradicijama? Sada Zagreb, u jednom svom dijelu, preživljuje krizu boležljiva stanja, koje je nastalo uslijed prilika više socijalno-ekonomskog nego li političkog karaktera. Ali vjerujemo, da će Zagreb tu krizu brzo preboljeti, jer onaj, oko kojega se danas pretežni dio Zagreba kupi, i koji danas u Zagrebu uživa najveće povjerenje širokih masa, koji je bez sumnje svijestan, iz kojih pobuda to povjerenje postigao, kao što i svoje odgovornosti prema blizu pola milijuna glasova, povjerenih mu povodom posljednjih izbora sa strane onih Jugoslovena, koji ne pripadaju hrvatskom dijelu jugoslovenskog naroda, svakako će uložiti sve svoje znanje i svoj puni autoritet da iz zagrebačkog ambijenta i života budu odstranjeni oni otrovni bakcili koji ugrožuju zdravi razvitak i časnu ekzistenciju Zagreba, kao prvog žarišta jugoslovenstva. Vjerujemo, da će ovaj popularni vođa uložiti svu svoju snagu, da se ne zamagli ugled hrvatske metropole i da će, izašavši iz rezerve, pristupiti odvažnom i ozbiljnom poslu, koji će Ga ujedno privesti u kolo zaslužnih muževa bijeloga Zagreba za sadašnjost i budućnost.

O tome smo uvjereni i na osnovu onih izjava, koje je g. Dr. V. Maček dao g. Dr. Dragoljubu Jovanoviću, a koje ubjeđuju, „da će radićevci i dalje ići sa Srbima i to pod svaku cijenu jer i oni isto tako hoće veliku državu. Mi moramo — glase dalje te izjave — sa srbijanskim seljakom, jer ako ne idemo s njim, postaćemo robovi jevrejskog i stranog kapitala. Ići ćemo sa Srbima jer smo mi Sloveni i Južni Sloveni... Kad na mjesto Jevtića, Kojića i drugova dođu pošteni srbijanski seljaci, tad će Hrvati pravit sa Srbima ne samo sporazum, nego i bratstvo, jedinstvo, jednu naciju, ako hoćete..."

J. K.

Sve slabiji izgledi za mir

Zagreb 20 IX

Po svoj prilici ješ tokom ove sedmice mogu da padnu velike odluke, koje će da ukažu na dvije jedino predvidljive eventualnosti: na održanje mira ili na njegovo ugroženje. Na žalost ovo posljednje ima više izgleda, jer je teško vjerovati da bi Italija spram dosadanjeg razvoja stanja stvari mogla pristati na kompromis, koji ne bi pretežno odgovarao njenim aspiracijama, kojima ona daje već virtualno obilježje prava,

Pododbori odbora petorice moraju još danas da posvrše svoj posao i da ga ovome podnesu, a onda slijedi redakcija predloga, koji opet imaju da budu podneseni na ispitivanje pojedinim članovima vijeća Lige Naroda. Prema tome sutra ili prekosutra vijeće ima da donese svoj konačni zaključak.

Prevladava uvjerenje, da taj zaključak neće nimalo uticati na daljnji tok događaja u Istočnoj Africi, jer na talijanskoj strani kao da postoji neopozivá prekluzija, da se pregovori otpočnu tek onda, kad već postignuti izvjesni uspjesi budu mjerodavni za karakter i ishod tih pregovora. Gosp. Wladimir d'Ormesson ukazao je ovih dana u jednom članku na sve moguće talijansko—abesinske hipoteze i zaključio da u svakom slučaju ipak konačno mora da dodje do pregovora.

Medjutim kroz sve to vrijeme tko da predvidi kakova će situacija nastati, ako se uz talijansko—abesinske hipoteze nadovežu nove, sudbonosnije i teže otklonive. To je onaj razlog, koji je francusku vladu primorao da engleskoj vladi upravi verbalnu notu s upitom, koje obaveze misli preuzeti na sebe Engleska za slučaj da bi bio ugrožen mir u Srednjoj Evropi.

Kritičan je momenat u tome što može lako da nastupi okolnost, zbog koje bi postao primjenjiv članak 12 pakta Lige Naroda, koji, kako je poznato, odredjuje da u jednom visećem postupku izmedju dva člana Lige naroda ne smije doći do rata prije tri mjeseca nakon donošenja izvještaja vijeća.

Situacija postaje zamršenija i uslijed toga što ni pitanje samih sankcija nije svugdje jednako promatrano. Sama Engleska, koja na njima najviše insistira, iskazuje raspoloženje za minimum primjene i to ograničujuć se jedino na privredne represalije. Francuska pak ne simpatizira ni najmanje sa sankcijama, pa kad bi došlo do kritičnog časa, u Parizu bi bez sumnje moralo doći do promjene vlade, što bi značilo istovremeno istup Italije iz Ženeve i slom fronte obrazovane u Stresi.

Sve to morat će vrlo brižno i oprezno ispitivati prije nego li se preduzmu ozbiljni koraci, tim više što je baš ovih dana njemački kancelar Hitler kraj sveg obilnog uvjeravanja o njemačkoj nepokolebljivoj mirotljubivosti ukazao prijetecim prstom tamo prema Istoku, prema Memelu. A kontroverzija Beck—Litvinov u Ženevi daje jasno nazrijeti, kako bi se odvijao eventualni sukob u istočnoj Evropi.

Ostaje dakle evidentno, da se pozitivne ekspanzionističke težnje onih naroda, koji se osjećaju stisnuti prostorom i lišeni mogućnosti opskrbe sirovinama ne dadu suzbiti za uvijek ni najvještijim diplomatskim kombinacijama. Ekonomska će kriza uvijek izazivati i političku krizu kao što je to vrlo umjesno ovih dana podvukao u Bour-ènBresse g. Georges Bonnet, francuski ministar trgovine, na banketu federalne unije osakaćenih i iznakaženih ratnika. „Nije dosta proglasiti volju za mirom — rekao je on — treba mir organizirati u političkom, a još više u ekonomskom smislu. Monetarne i carinske bitke, kojima bespomoćno prisustvujemo, mogu da dovedu jedino do novih sukoba.

Izgledi za mir bit će uvijek slabi dok se god u svijetu ne sredi opće ekonomsko pitanje, koje je u ovo posljednje vrijeme dovedeno u jednu od najopasnijih kriza. Velike države, kao Vel. Britanija, Sjedinj. Države, Kina itd. mogu da još neko vrijeme izdrže, jer su već po sebi jedan svijet, ali manje države ne mogu da dalje snose opći pritisak, a najmanje pak one, koje su same sebi ekonomski nedovoljne i prostorom i izrukama. G. Lucien Romier je pred koji dan vrlo reljefno prikazao, kako je talijanski slučaj jedan simptom opće tjeskobe, koji prijeti da postane glavnim ugrožavanjem mira kroz naredne godine.

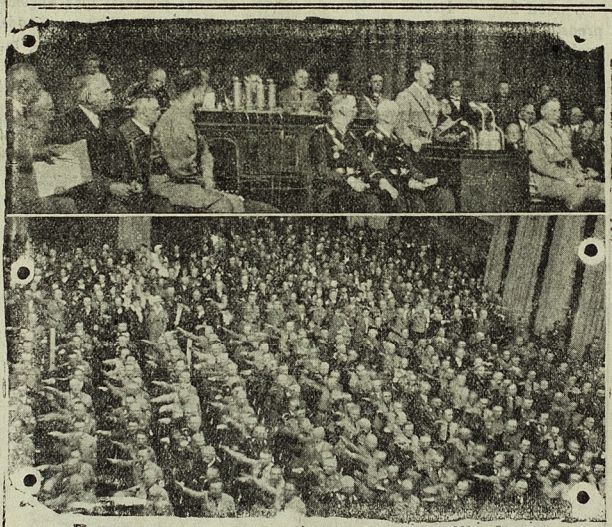
Ta tjeskoba nastaje poglavito iz toga, što je u posljednje vrijeme onemogućena čak i tiha migracija ljudstva. Ima deset—petnaest godina, da je cirkulaciji ljudstva u svrhu traženja povoljnih uslova rada i života postavljena nepremostiva barijera. Uslijed toga nastaju demografske kongestije, a od ovih potječu prirodno socijalni i nacijonalni ispadi.

Gosp. Hoare je u Ženevi stavio u izgled pravičniju podjelu sirovina narodima, koji ih trebaju. To je moglo da vrijedi onda, kad je industrija bila u periodu svog zamaha. Danas oni, koji imaju sirovine u svojim državama mogu da ih plate papirnim novčanicama, ali ih drugi narodi moraju plaćati zlatom. Zato je potrebna trgovinska izmjena robe, a baš toj izmjeni stavljene su danas zapreke. Kako onda da ti narodi dodju do zlata?

Postoje dakle dva glavna uslova za sanaciju opće ekonomije: treba omogućiti migraciju i treba omogućiti slobodnu izmjenu dobara. Bez slobodne migracije izvjesne će zemlje uvijek tražiti da svoj suvišak ljudstva prebace makar silom, a bez slobodne izmjene dobara bit će uvijek zemalja, koje će se iscrpljivati i neće dolaziti nikako do stvaranja svojih nacijonalnih kapitala. Trgovina će sve više zamirati, a s njom će se povećavati uzroci i povodi ugrožavanja mira.

Radi toga su najumjesniji oni predlozi, da se što pre sazove jedna svjetska ekonomska i jedna svjetska mirovna konferencija, pa da se ova kardinalna pitanja što prije i što valjanije riješe. Ostalo bi se onda sve lakše, skoro samo od sebe rješavalo pa i pitanje organizacije jedne solidne kolektivne bezbjednosti.

Dinko Sirovica.

Znamenita sjednica Reichstaga u Nürnbergu

(Gore) Führer tumači vrijednost tri nova vladina zakona. Za stolom od lijeva na desno ministri Reicha: Dr. Frich, Eltz Rübenach. Neurath, Seldte, Rudolf Hess. Na presjed. stolici: pretsj. Reicha Göring. (Dolje) Nakon izglasanja znamenitih zakona poslanici davaju Führeru povjerenje

Mobilizacija u Abesiniji u punom jeku

Naša slika prikazuje koncentracione logore prod Adis Abebom odakle tr[illegible] pe bivaju otpremljene na raznim položajima oko granice.

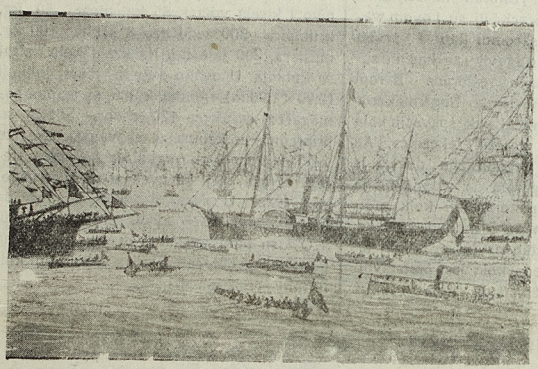
Gospodja Veselić zgraža se

nad neznanjem svoje nećakinje:

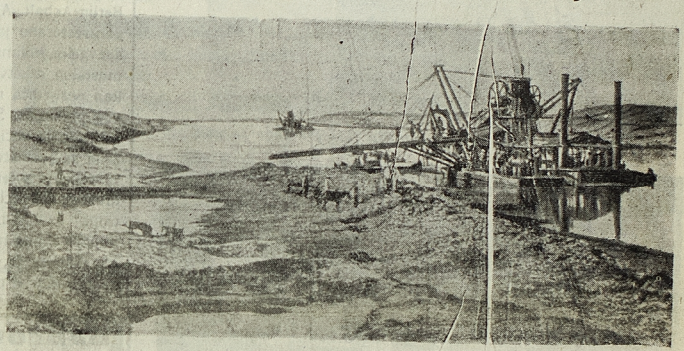
»Ti ne znaš ni koliko jedna šiparica treba da zna o kuhanju kave. Moja draga, ljuto se Ti varaš kad misliš, da se tu može šta bilo dodati i smućkati! A znaš li Ti, jadna, od čega se izradjuje Pravi Franck? Eto vidiš, nesretnice, ni to ne znaš! —

Pravi Franck se izradjuje od naše domaće oplemenjene cikorije. Korijen cikorije sadržaje ljekovite tvari, to su već u staro doba znali, a Ti još ni danas ne znaš. Upamti to, grom te ne ubio! — i ako želiš da skuhaš tečnu, zdravu kavu, misli šta radiš!«

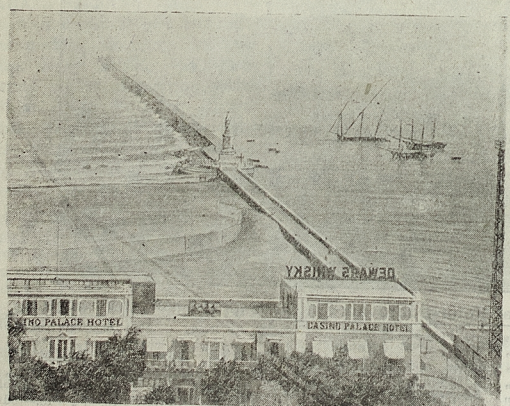
Značenje suezkog kanala u starome i novome vijeku

Svečano otvorenje Suezkog kanala. „L' Aigle", jacht i francuske carice Eugenije na čelu flote od 50 okićenih brodova prolazi prvi put kanalom g. 1869

Kanal u gradnji

Ulaz u kanal kod Port Saida sa dugim gatom i spomenikom Lessepsa

Grad Suez na izlijevu kanala u Crveno more U pozadini zgrada društva suezkog kanala.

Već u drevnome starome vijeku bavili su se Egipćani mišlju izgraditi vodeni put koji bi vezivao dolinu Nila sa Crvenim morem. Ramses II (1338—1322 pr. Kr.) bio je prvi koji je počeo sa izgradnjom takvog kanala, ali bez trajnog uspjeha, iako je po Herodotu, 120.000 ljudi ostavilo svoje živote kod ovoga rada pod žarom vrućine pustinjskog sunca. Ovaj mali kanal sa dubinom samo za male brodove nije postojao dugo. Leteći pjesak ga je često zatrpao, tako da je morao biti vazda nanovo iskopan. Zadnji put je to učinio Pharao Necho 660—592 pr. Kr.), koji je dao i proširiti taj kanal tako, da su se mogli po na njemu susresti i dva broda sa tri redova vesala. Kasnije su se brinuli o kanalu također i Rimljani, dok su trajali njihovi trgovinski interesi u južnoj Africi. Ali sa propašću zapadnog rimskog carstva — propao je i taj vodeni put — pokrio ga je pjesak pustinje.

Poznato je, da su ga i arapski mornari upotrebili u 7. stoljeću po Kr.

Otkrićem morskog puta u Istočnu Indiju oživio je ponovno taj problem. Filozof Leibnitz bio je onaj, koji je g. 1671 pisao Ludviku XIV. o važnosti morskog kanala između Sredozemnog i Crvenog mora, ali nije naišao na veći odaziv. I Napoleon I. bavio se projektom toga kanala prigodom svoje ekspedicije u Egipat, ali je i taj projekt propao radi neuspjeha egipatskog pohoda. God. 1841 se je Metternich ponovno bavio mišlju za izgradnju kanala i kušao je da zainteresira zanj Mahamed Alija — ali također bez uspjeha. Austrijski inžinjer Alojzij Negrelli sastavio je tačan nacrt, po kome je kasnije sagrađen taj kanal — bez slave i koristi za projektanta, kad je francuski inž. Lessepsu dopala čast, da izgradi taj kanal po nacrtima Negrelli-a. Kao pouzdaniku egipatskog Vice-Kralja Said paše uspjelo mu je da isposluje koncesiju za gradnju kanala za 99 godina. G. 1858 imao je već potrebitu svotu od 200 milijona franaka u akcijama od po 500 fr., od tih je preko polovine bilo plasiranih u Francuskoj, 180.000 akcija uzeo je Khedive, a ostatak druge zemlje. Razvoj radova bio je mnogo teži kako si je to Lesseps pretstavio, iako mu je Khedive stavio na raspolaganje 40.000 ljudi, koji su se kao njihovi pradjedovi pod faraonima mučili i umirali na tisuće. Ali tehničke poteškoće nisu se mogle svladati usprkos tome, što svaki alat, svaki komad drveta i gvoždja trebalo je nabaviti iz Evrope, a od 1800 deva trebalo je 1600 samo za prenos pitke vode, dok nije bio sagrađen kanal sa slatkom vodom iz Nila, čime je prišteđen godišnji izdatak od 3 mil. franaka. Ali uz to što je bilo skoro potrošeno svih 200 milijona franaka, nadošle su još i diplomatske poteškoće, kolera i bjegstvo radnika, tako da je do svršetka kanala bilo još jako daleko. Ipak se nastavilo radom tako, da je nakon 10 i pô godina rada ovaj ogromni posao dovršen sa ukupnim troškom od 433 milijona franaka.

16 novembra 1869 bilo je svečano otvorenje ovog vodnog puta na kome su učestvovali: carica Eugenija francuska, car Franjo Josip austrijski, prestolonasljednik Fridrich-Wilhelm njemački, kasniji car Friedrich III i 4.000 drugih počasnih gosta bilo je pozvano na tu svečanost, nezapamćenu do tada još u svijetu. Najglasovitiji pjevači i glumci onoga vremena bili su pozvani da poljepšaju tu svečanost. Verdi je naročito za tu svrhu komponirao čuvenu operu „Aida".

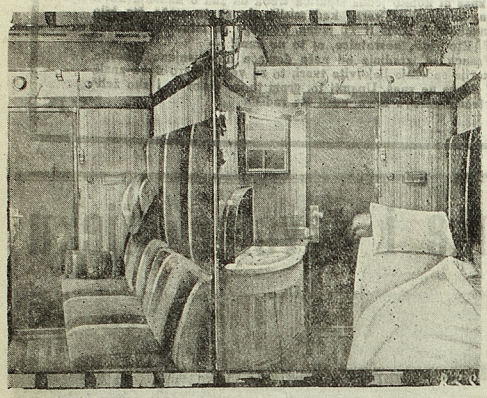
Tako bi dovršen i proslavljen taj ogromni i važni morski put, koji je u zadnje vrijeme postao opet središtem pažnje cijeloga svijeta.

Preveo Ing. E. B.

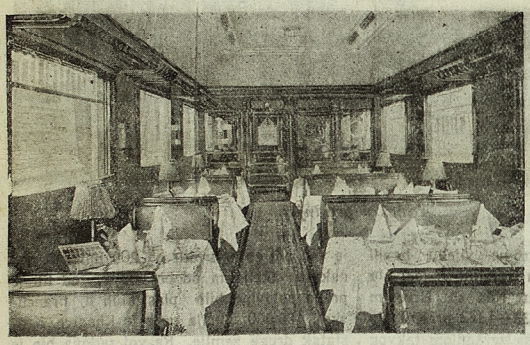
širite »TRIBUNU«

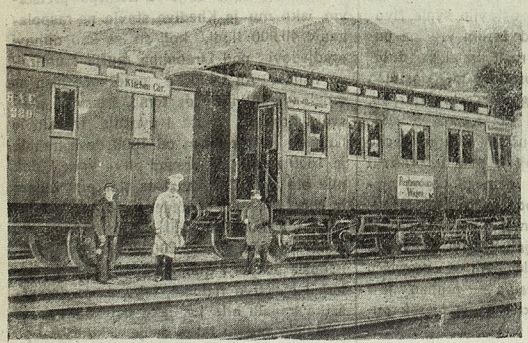
„Čudovište od kuhinje" u jednom vagon—restoranu

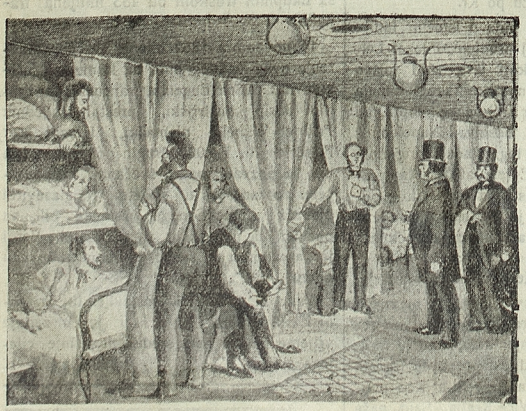
Jedan odio spavaćih kola — danju (levo) i noću (desno)

Kola restoran „Mitrope" — danas

Prvi njemački vagon—restoran

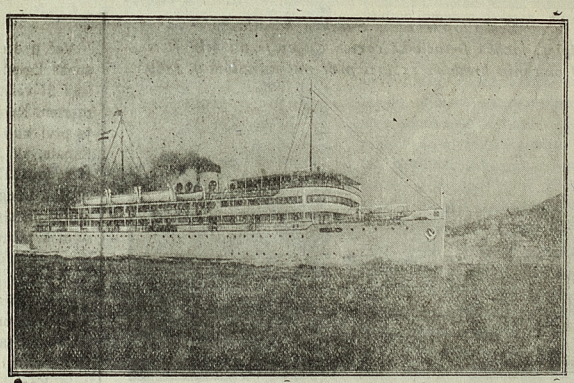

Unutrašnjost prvih američkih kola za spavanje, sagradjenih od stolara George Pullmana

Hoteli na kotačima

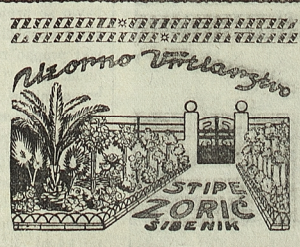
Prošlo je već više decenija od kad su uvedena u saobraćaj spavaća kola. Slavila su dapače već i svoj 75 godišnji jubilej opstanka. God. 1859 protekla su u Americi prva spavaća kola. Stolar George Pullman sagradio je po svojoj ideji 10 ovakvih kola čikaške Alton-željeznice. Ova prva spavaća kola bila su još primitivna, jer ložilo se u njima drvima, a rasvjeta bila je svjećama. Tek godine 1864 bio je sagradjen prvi pravi spavaći vagon „The Pionner". Mr. Pullmann umro je bogat. Po njemu imenovana Pullman kompanija uzela je nevidjenog razmaha. Osnovana je danas na akcijskom kapitalu od 168 milijona dolara. U Evropi razvijalo se ovo poduzeće mnogo sporije. God. 1872 protekla su prva spavaća kola na pruzi Beč—Pariz po konstrukciji belgijskog inžinjera Nagelmakera. A već 1873 ustanovilo se društvo »Manus Railway Sleeping Carriage Company", koje se kasnije pretvorilo u internacionalno društvo spavaćih kola. U isto vrijeme spada također i uvedenje wagon restaurana. G. 1880 vozio se prvi wagon-restoran na željeznici Berlin-Aubalt. Ali počeci bili su i ovom wagon-restoranu jako skromni kao i prvim spavaćim kolima. Ustanovilo se kasnije samostalno društvo wagon-restorana u Evropi kao posljedica ustanovljenja Nagelmakerovog poduzeća. Saobraćaj pak spavaćih kola uslijedio je većinom u režiji željeznica. Ali želja za jedinstvenu organizaciju dovela je za vrijeme svjetskog rata do ustanovljenja društva spavaćih i restoranskih kola »Mitropa" sa kapitalom od 5 milijona maraka, koji je danas narastao na četverostruki iznos. Elegantna, crvena kola jesu pretstavnici saobraćaja u Njemačkoj, koja velikim dijelom vozе također i u inostranstvo, kao u Holandiju, Švajcarsku, Austriju i u nordijske države. Organizacija preokreta je tako kolosalna i mnogostrana, da se isplati da bacimo pobližni pogled na njezin razvoj: „Mitropa" ima danas oko 700 vagona sa više od 200 000 km učinjene pruge t. j. put jednih kola pet puta na dan oko Ekvatora. Na dan ima u wagon-restoranima »Mitrope« 50.000 putnika, a u spavaćim kolima sprema za svaku noć 3 000 kreveta. Tako je „Mitropa" najveće ugostiteljsko poduzeće Evrope. 25 obavještajnih odelenja i podružnica u Njemačkoj i inostranstvu nadziru saobraćaj i opskrbu tih kola životnim namirnicama, rubljem itd. Velike kuhinje u Berlinu, Hamburgu i Frankfurtu spremaju za vagon-restorane povrće, juhu i meso. Ima to poduzeće vlastitih mesarnica i praona, u kojima se na dan opere više od 4.000 stolnjaka i preko 25.000 servijeta osim još velikog broja rublja za spavaće vagone. Posada jednog vagona-restorana je 6-8 ljudi, zaliha raznog materijala: posudje za 120 osoba, 500 boca mlijeka, ormari za pivo i kiselu vodu, 35 kg. mesa, 50 kg. krumpira, 300 žemička, 8 kruha, 100 kg. maslaca, 200 jaja itd. Na kraju kola nalazi se kuhinja. U ovako sasvim maloj kuhinji (2.90×1.90 m) sprema kuhar sa jednim pomagačem ručak za 120 osoba. Slične su pripreme i u kolima za spavanje. Sve to više obljubljeni su vagoni za spavanje trećeg razreda, koji su uvedeni u Njemačkoj god. 1922. U svakom odjeljenju može da spava 3 putnika — za vrlo umjerenu cijenu. Ovi su putujući hoteli danas neophodno potrebito saobraćajno sredstvo u svim kulturnim zemljama svijeta.

Dubrovačka plovidba A. D. - Dubrovnik

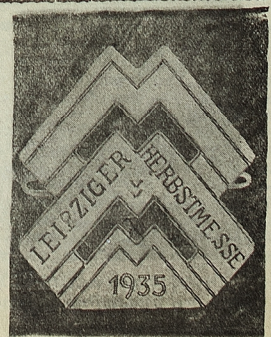

Brze pruge Drač Kotor-Dubrovnik-Split-Sibenik Sušak-Trst-Venecija

odl	Ned. 6.—	Četv. —	Pet. —	Pon 20.—	Drač	Srij.	Ned. —	Pon 8.—	Četv —	dol
„	„ 17.—	„ —	„ 4.—	„ —	Kotor	„ —	„ 12.—	Nedj. —	„ 24.—	„
„	„ 18.15	„ —	„ 5.30	„ —	Hercegnovi	„ —	„ 10.30	„ —	„ 22.30	odl
dol	„ 21.—	„ —	„ 8.15	Utor. 6.—		„ —	„ 8.—	„ 22.—	„ 19.45	„
odl	Pon. 8.30	„ 8.30	„ 8.30	Srij. 8.30	Dubrovnik 2	„ 19.15	Sub. 19.15	„ 19.15	„ 19.15	dol
„	„ 12.25	„ 12.45	„ 12.45	„ 12.45	Korčula	„ 15.—	„ 15.15	„ 15.—	„ 15.—	odl
„	„ —	„ 16.—	„ 16.—	„ 16.—	Hvar	„ 12.—	„ —	„ 12.—	„ 12.—	„
„	„ 15.35	„ —	„ —	„ —	Makarska	„ —	„ 12.20	„ —	„ —	„
dol	„ 18.—	„ 18.—	„ 18.—	„ 18.—	Split	„ 10.	„ 10.—	„ 10.—	„ 10.—	„
odl	„ 18.15	„ 18.15	„ 19.15	„ —		„ 9.—	„ 9.—	„ 6.15	„ —	dol
dol	„ —	„ —	„ 22.45	„ —	Šibenik	„ —	„ —	„ 2.45	„ —	odl
„	„ —	„ —	Sub. 1.15	„ —	Biograd	„ —	„ —	„ 0.15	„ —	„
„	„ —	„ —	„ 6.45	„ —	Rab	„ —	„ —	Sab. 18.4	„ —	„
„	„ —	„ —	„ 9.45	„ —	Crikvenice	„ —	„ —	„ 15.45	„ —	„
„	„ —	„ —	„ 11.15	„ —	Sušak	„ —	„ —	„ 14.15	„ —	„
„	Utor 11.—	„ —	„ —	„ —	Trst	Utor.16.—	„ —	„ —	„ —	„
„	„ —	Pet. 11.—	„ —	„ —	Venecija	„ —	Pet. 16.—	„ —	„ —	„

Izrađuje VJENCE i BUKETE iz —svježeg iumjetnog cvijeća—

GRADSKE VIJESTI

Penzioneri još nisu primili prinadležnosti

Već je prošla polovina mjeseca a penzioneri i penzionerke još nisu primili svoje prinadležnosti. Ranijih mjeseca uvijek su se penzije dobijale već početkom mjeseca, dok ovoga to nije uslijedilo, te je medju penzionerima zavladala zabrinutost, a uz to su ovim neprimanjem stavljeni u dosta teški položaj. Nezna se šta je uzrok ovome, ali bi u svakom slučaju trebalo što prije da se otpočne sa isplaćivanjem, jer je već krajnje vrijeme. Treba imati u vidu da je penzionerima i penzionerkama ovo jedini prihod, i da zato, pojmljivo svaki dan kod njih znači mnogo.

Ovakovim neredovitim primanjem stvara se u njihovim redovima potištenost a neizvjesnost primanja dovodi ih u veliku zabrinutost, koje bi ih nadležni, mislimo, mogli i da poštede.

Zakup autobusnih pruga

Na dan 18 t. m. održana je kod uprave pošte u Šibeniku licitacija za zakup prenosa pošte na pruzi Šibenik—Nin—Novigrad. Kao najpovoljniji ponudjač bio je g. Llnardo Bujas.

19 t. m. održana je licitacija u Šibeniku za zakup prenosa pošte na pruzi Knin—Benkovac, na kojoj su kao najpovoljniji ponuđači bili gg. Radenović i Dimitrović.

16 t. m. održana je u Biogradu licitacija za prenos pošte na pruzi Obrovac—Biograd, gdje je bio g. Rađenović najpovoljniji ponudjač.

Sav materijal sa ovih licitacija otišao je na Banovinu i Ministarstvo radi odobrenja. Ponudjači su osim toga tražili i dozvolu za prevoz putnika na gornjim prugama. U koliko bude država zaključila sa njima ugovore uštediće oko 200.000 dinara.

GARAŽA „KRKA“ prije nekog vremena preselila se je u vrlo moderno uređene prostorije iza kuće Iljadice. Pored ostalog ima odlične moderne boxove za garažiranje turističkih automobila i veliku rádionu.

Šibenik je inače oskudjevao u ovoj stvari i obzirom na posjet stranaca automobilima bilo je potrebito stvoriti ovakovu garažu.

NA CIJELOM SVIJETU najmiliji doručak je bijela kava kao krepka, zdrava, izdašna i jeftina hrana, ali samo onda, ako se ispravno kuha sa čuvenim „Pravim Franckom“, koji daje kavi lijepu boju, svu sadržinu i puncću.

NOVI PLAN XXXI kola državne klasne lutrije donosi svakome tko u igri sudjeluje veliko i ugodno iznenadjenje.

Mnogi su se tužili na to, da je „teško postići jedan od većih zgoditaka“. Tome je uprava državne klasne lutrije doskočila sa jedino mogućim, a uz to doista „zvučnim“ argumentom: povisila je količinu dosadanjih glavnih zgoditaka **na TROSTRUKO** i to tako, da će se od sada osim dosadanjih glavnih dobitaka i premije izvlačiti **još 48 novih velikih zgoditaka, od toga čak jedna premija sa 2,000.000 (Dva milijuna) dinara.**

Pobliže podatke sadržavao je prospekt koji je bio priložen u predprošlom broju našeg lista. U ovom broju priložen je ponovno isti prospekt poznate glavne kolekture državne klasne lutrije A. REIN i DRUG u Zagrebu, kojeg najtoplije preporučujemo pažnji naših čitaoca.

Sastanak općinskog vijeća

Ovih dana ima se sastati općinsko vijeće na kome će se, pored zakletve novih vijećnika, pretresati neka važna i hitna pitanja. Predlog općinskog budžeta neće biti pretresan pošto je prema zakonu o općinama potrebito da se preclog budžeta stavi prvo 8 dana gradjanstvu na uvid, pa tek onda da se iznese pred vijeće. Predlog budžeta biće zato pretresan na jednoj drugoj sjednici vijeća, koja će se održati uskoro poslije ove.

Djeca, pijanci, nezaposleni

Svakodnevno nam se tuže razni trgovci, osobito oni iz zabitnijih ulica, kako im u radnju dolaze dječaci izmedju 8 i 16 godina te im redovito podvaljuju sa raznim inozemnim novcem i novcem van prometa. Često su tako drzoviti da jednostavno zgrabe neki predmet i odmagle s njime. To isto rade i nekoji u zrelim godinama, koji se obično legitimiraju kao „nezaposleni“. Trgovci nijesu u stanju da za njime trče i da ostave dućan sam a „ulica“ redovito pomaže i podstrekava poduzetnog uskoka.

U nizu ovakvih podviga što su ih već novine zabilježile, kao n. pr. pucanje na prolaznike, provala u razne dućane i privatne stanove itd., postepeno dolazimo do „majstorluka“ izvedenog od genijalnog mladog Beogradanina.

Pijanci takodjer uznemiruju mirne lokale gdje dodju da nešto kupe, zadirkivanjem hilo vlasnika bilo mušterija, a na najprijazniji pokušaj odaljenja iz dućana, reagiraju psovkama, uvredama, lupanjem šake o klupu, bogohuljenjem, sablažnjim izrazima, vikom, drekom i prijetnjama. Nije rijedak slučaj da svojom larmom izazovu gužvu pred nečijim vratima ili čak samog vlasnika izlože neprijatnostima.

Nekoliko je slučajeva prijavljeno Pretstojništvu gradske policije, osobito iza kako je izostao željeni uspjeh, ondje gdje se je maloljetne varalice i kradljivce dojavilo roditeljima, da bar naknade počinjenu štetu.

Čuli smo čak od nekoliko stranaca nastanjenih u Šibeniku, da bi trebalo u knjigu stranaca zabilježiti riječi koje su furlandski doseljenici ostavili zabilježene nad vratima svoga dvorca kad su bili prisiljeni ostaviti imanjà u naselju Grbe pokraj Nina...

Ne donašamo taj natpis jer je bolan ne samo za okolicu kojoj je namijenjen već za sve nas koji zajedno s tom okolinom sačinjavamo jednu cjelinu. M. N.

KINO „BALKAN“ prikazuje u nedjelju i ponedjeljak najbolji film Franciske Gaal: „PETER“.

Čajanka u Sokolskom Domu

U nedjelju će se u Sokolskom domu održati plesni vjenčić prvi put ove sezone.

Ti Plesni vjenčići održavaće se inače svake nedjelje i praznika i to u velikoj sali novog Sokolskog doma. Svirače jedna odlična kapela. Početak je u 19 sati. Ulaznice su jako pristupačne.

DRUGARSKO VEČE rezervnih oficira, koje se trebalo održati u Oficirskom domu večeras, odloženo je do druge subote.

U OFICIRSKOM DOMU sviraće vojna muzika u nedjelju 22 t. mj Početak u 21 sat.

Svojoj zaslužnoj i nikad neprežaljenoj Pretsjednici

† Ljubici - Petrici Krstanović

davaćemo *četrdesetodnevni pomen*, za pokoj njezine plemenite duše, u ponedjeljak 23 septembra 1935 god., u 8 sati, u hramu Sv. Vaznesenja Gospodnjeg na groblju u Varošu.

Pozivamo g. đe članice da uzmu učešća u ovome aktu pijeteta prema nezaboravnoj osnivačici našeg Pododbora, kojej neka Otac Nebeski dade mjesta u rajskom blaženstvu, a među namà održi vječnu uspomenu.

Pododbor Gospođa
„KNJEGINJA LJUBICA“

Oglas licitacije

Kod Banovinske bolnice u Šibeniku održat će se dana 27 septembra 1935 godine u 11 sati pr.podne DRUGA ofertalna licitacija za nabavku mesa i mlijeka, a za vrijeme od 1. oktobra 1935 do 31 marta 1936 godine. Istoga dana održat će se i licitacija za nabavku kokošjih jaja, peradi, voća, povrća i zelja, a za vrijeme od 1. oktobra do 31 decembra 1935 godine. Zanimanici neka se za potanje obavijesti obrate ekonomatu bolnice za vrijeme ure dovnih časova.

V. d. upravnika bolnice:
Dr. J. PASINI.

Zorka, Ljubica, Milena i Olga kćeri, **Milош** sin и **Ђорђе Шнајдер** зет јављају да је њихов драги и никад непрежаљени отац и таст

ДАМЈАН СКОЧИЋ пок. Николе

трговац и посједник

Одликован орденом Св. Саве V. степена

након кратке болести преминуо јутрос у 2·30 с. у 88.ој г. живота.

Смртни останци милог покојника биће пренешени на православно гробље у петак 20 о. м. у 3.30 сати по подне.

ШИБЕНИК, 19 септембра 1935.

S »Osvitom« do Splita . . .

Polazak je određen za 7 sati i 30'. „Trogir“ je prilično prazan. Brodsko zvono daje na znanje da treba poći. Mnogi putnici su na mulu, znaju da će se još jednom obaviti „dalmatinska tačnost“.

Čekamo futbalere, izostaju mnogi, bez njih se ne odlazi.

Iza ugla perivoja pojavljuju se „jedne naočari“. Brzim korakom približavaju se mulu. To je Bego.

Na odlazak se još ne misli. Treba još pričekati „uniformisane mandaline“. Za to vrijeme neki prvotimci opraštaju se od svojih „curica“. Bože moj, teško je izdržati 24 sata!!

Još 15', pa će 8 sati. Motor sa kuline jedva jednom stiže. Ukrcavamo se „cime se molaju“ i — sretno — dobacuju s rive. Među onima koji nas pozdravljaju je i „Osvitov“ referent. On je spriječen da ide sa svojim dečkima. Dok parobrod polako odmiče, pitam ga za rezultat. „2:2“ odgovara mi sa sigurnošću.

Prošle nedjelje „Ugljan“ je bio prepun. Sad nas ima cca 150. Prostora je mnogo. Zahtjevi komoditeta mogu biti zadovoljni.

U „podrumu“ druge klase karte su na dnevnom redu. Igrom su najviše zauzeti „Osvitovi“ igrači. Organizujemo kvartet briškule i trešeta. Ratko je dobre sreće, a i ja s njim. „Mažemo“ na mrtvo. Naši protivnici, dva zaljubljenika, gube „sve u šesnaest“. Ona poslovica: „Sreća u ljubavi....“ ovog puta se obistinjuje. Bilo sa srećom, mi im želimo, ali smo ipak u boljem štimungu.

Gore na plat formi do kapetanije mnogi uživaju „na zraku“. Četiri djevojčice veselo pjevaju da razbiju monotonost „gornjih slojeva“.

Nismo ni došli u „igrački štos“ — evo Splita. Vrijeme je prošlo kao kroz minut.

— — —

„Osvit“ je odsjeo kod Kolumbatovića. U bašti prije 3 sata vrlo je živo. Sami Šibenčani. Jedna simpatična Splićanka vodi glavnu riječ. Oko nje mnoštvo. Udvaranje sa svih strana. Najviše truda ulažu dvojica najstarijih-oženjenih!

„Nemojte njih slušati, oni su oženjeni“! — dobacuje jedan glas.

„Nije šinjorina, pogledajte nam ruke, vidite da nemamo prstena“! — odgovaraju unisono.

Ili za svaku eventualnost ne nose prsten na put, ili su im bili prazni

— — —

Po povratku u Šibenik pitam referenta „Osvita“, poznatog „dugonju Peku“, kako je mogao biti toliki optimista i proricati nerješeni rezultat od 2:2.

Slavni referent, uvijek spreman na šalu i smijeh, snalazi se brzo i odgovara vragoljasto:

„Ja sam kazao 2:2. Dva u prvom, dva u drugom poluvremenu. — Jeli tako i bilo“?

Što je zapravo mislio, neka rješava ko hoće. Ja mislim da se dovitljivo izvukao. *Pero Zlataper.*

IZLOŽBA PERZIJSKIH TEPIHA g. Serif Beg Šerčehajića otvorila se za samo 3 dana pa se pruža rijetka prigoda građanstvu da posjeti istu o kojoj su se mnoge naše novine najlaskavije izrazije. — Preporučamo gornju izložbu kao i upozoravamo gradjanstve da željene tepihe mogu odmah kupiti kod rasprodavaća.

Traži se poštena žena ili muškarac za rasprodaju novina. (Obratiti se Upravi)

VODICE

19 X. —

Ostavka prosvjetara Sokolskog Društva

Prosvjetar Sokolskog društva učitelj M. Veršić zahvalio se je pismeno na toj časti. Društvu u Vodicama nije obrazložio razlog ostavke već je rekao da će uzrok obrazložiti Sokolskoj župi kad bude za to vrijeme.

Rad je u Sokolskom društvu u Vodicama zadnje vrijeme popustio, ali ipak imade nekoliko vrijednih članova koji žele i nastoje da se rad obnovi te su spremni oko toga živo poraditi.

Kvar na motoru »Lovac«

Motor „Lovac" koji imade dnevnu prugu Vodice—Šibenik i natrag imao je u subotu 14 IX i ponedjeljak 16 IX t. g. na povratku iz Šibenika kvar u motoru. Prvi i drugi put poslije kvara putnike se prevažalo brodicama na vesla od Prvića do Vodica.

Vodice se spremaju za berbu

Ovih dana kada čovjek dođe u Vodice na obalu opazi mnoštvo bačava koje ljudi pune morem, čiste i spremaju za berbu.

Iz Slovenije stižu trgovci vinom i kupuju ciједu masta koju plaćaju 150—175 din po hl.

Gat ispod fenjera je nečist

Ugodne večeri privuku mnoštvo svijeta iz kuća na šetnju po obali kod Vodičkog gata. Međutim prije nego se dođe šetnjom na najljepši t. j. prednji dio gata blizu fenjera mora se prekinuti i vraćati natrag, jer čovjeku je potrebito da rupcem zatvori nos i usta, a nježniji zatvaraju i oči da ne vide nečistoću koja je tu nagomilana i ne osjete neugodan miris od te nečistoće.

Tu nečistoću mogla bi Općina pomoću svog redara da spriječi, tim više što se i na obali nalazi „pristojan" Opć. nužnik. Mislimo da bi i u ovome jedan oglas na Vodičko pučanstvo mogao imati efekta.

Isplata radnika

U ponedjeljak dneva 16 IX vršena je isplata radnicima zaposlenim na Jadranskoj turističkoj cesti.

— — — ć.

Budite pretplatnici „Tribune"

Zemaljski kongres dužnika u Beogradu

Na dan 6 oktobra ov. god. održaće se u Beogradu kongres svih dužnika iz cijele zemlje.

Kongres saziva Zadruga za zaštitu i pomaganje dužnika Kraljevine Jugoslavije, koja ima bezbroj povjereništva u cijeloj zemlji.

Pretsjednik zadruge je poznati javni radnik i bivši ministar gradjevina g. Dr. MARKO KOZUL, narodni poslanik i pretsjednik Financijskog odbora Narodne skupštine.

Povlastica u vožnji biti će 50 posto a iz mjesta gdje se jave 400 plaćaju jednu trećinu, dok gdje ima 500 plaćaju samo 25 posto t. j. povlastica je 75 posto (sa pola karte vraća se besplatno natrag).

Za ovaj kongres dužnika vlada veliko interesovanje, te se predviđa ogromna posjeta dužnika iz cijele zemlje, vjerovatno je da će takav kongres uticati na mjerodavne krugove da se pitanje dužnika uopšte i kod nas riješi.

Sva obavještenja daje: Zadruga dužnika, Beograd Poštanski fah 465.

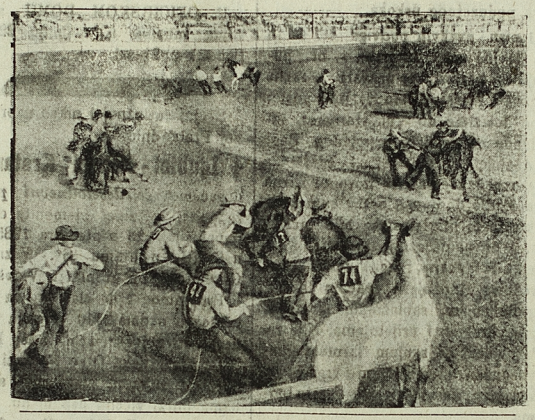
Dobrotvorna ženska zadruga u Kninu pokreće ciklus predavanja

Knin 18 IX.

Uz požrtvovni, karitativni i socijalni rad ove u Kninu poznate zadruge, nastojanjem poduzetne pretsjednice, ovog društva gospođe Vukosave Boglić, si noć je započeo ciklus predavanja, koja će se nastaviti kroz jesensku i zimsku sezonu. U ukusno narodnim tkaninama okićenoj dvorani, punoj birane publike, osobito dama, pretsjednica je najavila, da spomenuta zadruga večeras započinje nizom predavanja, koja će održati g.g. Dr. M. Perković, Dr. I. Simeonović i Dr. I. Ergić uz nekoliko g.g. iz Zagreba i drugih kulturnih središta. Prvo je predavanje odr žao Dr. MIRKO PERKOVIĆ: *„Srpsko hrvatski jezik i njegovo pismo"*. Predavač je sa filološko-historičke strane jezika našeg, popularno i zanimivo, iznio i protumačio historiju i razvitak našeg jezika, pa staroslovenskog i dvaju alfabeta: glagolice i ćirilovice. Donio je nekoliko knjiga i faksimila najstarijih rukopisa i štampanih djela glagolicom i ćirilicom i bosančicom te ih pokazivao publici. Pročitao je najstariji spomenik narodnog govora (Listinu-povelju Kulina bana iz 12 vijeka) i pokazao Divkovićeve „Besjede" štampane u Mlecima bosančicom 1704 i Mikaljin rječnik „Blago jezika slovinskog" štampan u Loretu 1649. Publika je osobitom pažnjom saslušala predavanje i dugo promatrala te rijetke spomenike naše stare književnosti i nagradila je predavača priznanjem i aplauzom.

Buduća predavanja održavaće se svako osam ili deset dana redovito iz raznih područja književnosti, istorije, medicinskih pitanja, socijalnih i pravničkih tema te prirodnih nauka.

Romantični Cowboy

Uz prkos napretka civilizacije, Cowboyska romantičnost u Americi ostaje nepromjenjena. Pred par dana u Los Aagelosu održale su se Cowboyske utakmice. Najvažnija tačka bila je jašenje divljih konja i s njima u galopu obići arenu.

U Tijesnu zbilja neće se otvoriti škola?

Naše mjesto može da posluži drugima za ugled kako ne treba raditi. Dok su u drugim mjestima škole već odavno počele, dotle u našem mjestu 370 djece zaboravlja po malo na školu i lutajući ulicama, uče ružne psovke i pogrdne riječi, te se lakše vježbaju u nogometu!

Zar nema nikoga ko bi se zauzeo za rješenje ovoga pitanja? G. Načelniku koji nije Tješnjanin i ostalima, izgleda da nije toliko stalo do otvora škole, te ih za to i ne boli mnogo glava (možda zato što nemaju djece). Zar će ovoliko veliki broj djece ostati ove godine bez škole, i zar za naše mjesto neće to biti dosta žalosno i dovoljno sramotno?

K.

I u Betini je zatvorena škola

U četvrtak je u Betini zatvorena škola tako da je i tu 140 djece ostalo bez škole na ulici. Na taj način zahvaljujući nemaru nadležnih poslije Tijesna i ovdje veliki broj djece prepuštа se ulici. A sve zato jer se nije vodilo računa o školskim zgradama, i jer nadležni nisu htjeli ili znali na vrijeme da riješe ovo tako važno pitanje. Dok u drugim zemljama i najmanja sela imaju svoje škole, dotle se u Tijesnu i Betini zatvaraju i tolike stotine djece puštaju da ostanu analfabati.

Zar nikoga nema ko bi o ovome poveo računa i omogućio stotinama djece da nauče ovo najosnovnije i potrebnije za život?!

S.

Krumčarenje šećera i kave

Betina, 18 IX

U utorak 17 IX jedan jedini financijski podpregledник dopratio je dva sanduka šećera prokrumčarenog iz susjedne države. Sanduke je predao Fin. Kontroli, ali se za krumčare ne znade.

Po pričanja izgleda, da prokrumčarenog šećera i kave imade veća količina u okolici Betine, Murtera i Tijesna a to se je počelo uvađati i u Šibenik na specijalan način kako se je otrag par dana desio slučaj na motoru „Mučenica". Od preke je nužde, da se pojača sa osobljem financijski odeljak Betina.

F.

Unajmljuje se velika mebli-rana soba sa 2 prozora, 1 ili 2 kreveta, te 1 ili 2 prazne sobe, sve u centru grada. Obratiti se Uredništvu

KISTANJE

U nedjelju dana 15 o. mj. Opštinski Odbor Crvenog Krsta u Kistanjama na svečani način proslavio je Nedelju Crvenog Krsta. Oko proslave uložili su mnogo truda članovi U. O., a naročito vredna i uvažena upraviteljica osnovne škole g-ca Leposava Lalić uz pripomoć nastavnog osoblja, vrednih učiteljica gg. Novaković, Janković i Merlak.

Oko 11 sati pr. podne formirana je manifestaciona povorka podmlatka, predvođena nastavnim osobljem škole, te članovima upravnog odbora. Povorka je prošla kroz varoš klicuću, živio! Kralju Jugoslavije Petru II, Kraljici-Majci, Knezu Namiesniku i čitavom junačkom Domu Karađorđevića, te svima dobrotvorima Crvenog Krsta.

Po završetku povorke na školskom igralištu održao je govor sekretar Opšt. Odbora Crvenog Krsta g. Pred. Bezbradica, o važnosti i cilju Crv. Krsta. Govor je pažljivo saslušan. Po završetku proslave pristupilo se je prikupljanju dobrovoljnih priloga, i sakupljena je veća svota.

Opštinski Odbor Crvenog Krsta najtoplije zahvaljuje svima priložnicima Crvenog Krsta.

JEZERA

U srijedu prigodom polaska iz naše luke desio se je kvar u motoru „Mušenice". Preko 50 putnika, veće količine ribe, (rajčice, ulja i ostalog) nije toga dana moglo u Šibenik stići. Riba se je takorekuć darivala u Jezerima i Tijesnome uz bagatelne cijene, a jadni putnici i ostala roba morali su iz Jezera do Murtera, Betine, Hramine i Tijesnoga više sati klipsati na nogama. Sreća, da je na moru vladala tišina.

R.

COPPERPRINT podmorna boja garantirana za godinu dana zprobana od iskusnih pomoraca Svih vrsti suhih i uljenih boja, lakova, firnisa, katrama, blaka, karbolineja, kistova, stuka, pakla i sve u tu struku spadajuće predmete, najbolje kvalitete uz umjerene cijene i solidnu poslugu.

Preporuča se

Viktor Sošić - Sibenik

Specijalna trgovina bojaška

Trg Stjepana Radića, kod crkve Sv. Ivana,

Smrtnik tekućina za uništavanje insekata kao za muhe, komarce, stjenice i drugu gamad. Nadmašuje svedruge preparate kao ukvaliteti tako i u jeftinoći Probajte i uvjerite se.

„ILS" INDUSTRIJA LIJESA TVORNICA SANDUKA - ŠIBENIK

Skladište svakosvrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30.

Štampa i izradilo: Odlik. Graf. Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN — Šibenik. Odgov. urednik: Stanislav Vitaliani